



Underlagsrapport 2025:5

Beskrivning av Konsumentverkets beräknade hushållskostnader

Sammanfattning

Konsumentverket beräknar årligen några av hushållens vanligaste utgifter. Beräkningarna anpassas löpande efter befolkningens ändrade behov, vanor och aktiviteter samt efter standard- och konsumtionsutvecklingen i samhället.

Beräkningarna omfattar både individuella och hushållsgemensamma kostnader och utgår från ett grundläggande behov av varor och tjänster, oberoende av hushållets inkomster. Beräkningarna är en uppskattning av hur en rimlig konsumtionsstandard, varken existensminimum eller en överflödskonsumtion, kan se ut för olika hushåll. Konsumentverkets beräkningar omfattar inte olikheter som finns i konsumtionen beroende på kulturella skillnader, sjukdom eller funktionsnedsättningar.

De kostnader som Konsumentverket beräknar står för omkring 40 procent av hushållens totala kostnader. Månadskostnader beräknas för följande områden.

Individuella kostnader:

- livsmedel
- kläder och skor
- personlig hygien
- fritid och lek
- mobiltelefon
- barn- och ungdomsförsäkring
- övrig barnutrustning.

Hushållsgemensamma kostnader:

- hemförsäkring
- förbrukningsvaror
- hemutrustning
- internet- och mobilabonnemang
- övriga medietjänster
- hushållsel
- vatten och avlopp (VA).

De beräknade kostnaderna ska kunna användas som referensvärden vid såväl budgetrådgivning som vid hushållens egen ekonomiska planering. De beräknade kostnaderna lämnas också som ett underlag till regeringens beslut om riksnormen inom försörjningsstödet. Beräkningarna används även för andra ändamål av kommuner, myndigheter, banker med flera. Konsumentverket ansvarar inte för hur andra myndigheter, organisationer och privatpersoner använder beräkningarna.

Konsumentverkets beräknade kostnader finns tillgängliga i olika format via webbplatsen [konsumentverket.se](https://www.konsumentverket.se).

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	1
2	Syfte och användningsområden.....	2
3	Metod.....	3
3.1	Utgångspunkter och antaganden	3
3.2	Underlag för beräkningar.....	3
3.3	Hushållstyper	3
3.4	Övriga antaganden och utgångspunkter	4
3.5	Urval	5
3.6	Beräkningsmetod	5
3.7	Avgränsningar	6
3.8	Individuella kostnader	7
3.9	Hushållsgemensamma kostnader	10
4	Prisinsamling.....	13

1 Bakgrund

Konsumentverket beräknar varje år några av de vanligaste hushållskostnaderna. Beräkningarna påbörjades redan under mitten av 1970-talet efter att allmänheten, konsumentvägledare, myndigheter med flera efterfrågade ett underlag för att göra en hushållsbudget. 1978 publicerades de första beräkningarna i *Hushålllets kostnader, en hjälpredda för din ekonomi*. Vad som är en rimlig konsumtion och vanliga utgiftsområden förändras över tid. Därför måste de beräknade hushållskostnaderna anpassas efter befolkningens ändrade behov och aktiviteter samt till standard- och konsumtionsutvecklingen i samhället.

För att uppdatera innehållet av varor och tjänster i beräkningarna görs regelbundna översyner med hjälp av statistik från olika myndigheter, organisationer och undersökningsinstitut. Vid varje översyn görs en ny bedömning av urval och antal artiklar, användningstid och inköpsställen. Anpassningar görs efter nya rön angående den allmänna standardutvecklingen i samhället, levnadssätt, näringsbehov och olika konsumtionsaspekter. För att få ett tillförlitligt och aktuellt behovsunderlag används fokusgrupper och webbenkäter. Beräkningarna visar inte verklig konsumtion utan är uppskattningar av hur mycket en rimlig konsumtion kostar.

De utgiftsområden som beräknas står för omkring 40 procent av hushållets totala kostnader och utgår från ett grundläggande behov av varor och tjänster, oberoende av hushållets inkomster. Det är en rimlig konsumtionsstandard som beräknas, varken existensminimum eller överflödskonsumtion. Beräkningarna omfattar både individuella och hushållsgemensamma kostnader för flickor och pojkar, kvinnor och män i olika åldrar och i olika hushållsstorlekar. Konsumentverkets beräkningar omfattar inte olikheter i konsumtionen, som beror på kulturella skillnader, sjukdom eller funktionsnedsättningar.

Boendekostnaden är en stor utgift för hushållen. Trots det ingår inte den i Konsumentverkets beräkningar. Det beror på att kostnaden för boendet kan variera mycket, bland annat efter bostadsort och typ av boende. Även standard och utformning påverkar kostnaden för boendet. Beräkningar görs inte heller för andra typer av kostnader som kan variera utifrån enskilda behov som till exempel sjukvård, transport, barnomsorg, hemtjänst, semester, hotell, café- eller restaurangbesök, utbildning och presenter.

2 Syfte och användningsområden

De beräknade hushållskostnaderna ska kunna användas som referensvärden vid planering av hushållsbudget. Beräkningarna används av bland annat enskilda hushåll, konsumentvägledare, budget- och skuldrådgivare, socialtjänsten, banker och skolor.

Beräkningarna lämnas också som underlag till regeringen för beslut om riksnormen inom försörjningsstödet. Beräkningarna lämnas även till Försäkringskassan som använder dem som referensvärden när de ska bedöma merkostnader vid bidragsgivning för personer med funktionsnedsättning.

3 Metod

3.1 Utgångspunkter och antaganden

Beräkningarna ska motsvara en rimlig konsumtion i hushållen och täcka kostnader för de varor och tjänster som i regel behövs för ett bra vardagsliv i dagens samhälle.

Konsumentverkets beräkningar är behovsbaserade och oberoende av inkomst.

Beräkningarna ska visa hur en rimlig konsumtionsnivå kan se ut. De varor och tjänster som ingår i beräkningarna är exempel och kan ersättas med andra val av produkter inom samma kostnadsnivå. Den som använder beräkningarna behöver själv skatta hur väl kostnaderna överensstämmer med de egna förutsättningarna.

3.2 Underlag för beräkningar

Vad som anses vara en rimlig konsumtion förändras över tid. Konsumentverkets beräkningar görs utifrån insamlad information och statistik från bland annat undersökningsinstitut, myndigheter, olika organisationer och externa experter. Underlagen gäller hushållens konsumtion, inköp, produktinnehav, fritidsvanor med mera. Här nedan ges exempel på några olika källor:

- SCB Statistikmyndigheten
- Post- och telestyrelsen
- Livsmedelsverket
- Energimyndigheten
- Konsumenternas Försäkringsbyrå
- Svenskt Vatten
- Riksidrottsförbundet§
- Statens offentliga utredningar
- Centrum för konsumtionsvetenskap.

Konsumentverket gör löpande olika översyner av innehållet i beräkningarna. För att kvalitetssäkra innehållet tar Konsumentverket hjälp av allmänheten för att bedöma rimligheten när det gäller typ av artiklar, behov av antal, mängder och användningstid.

För att få en god uppfattning av vad allmänheten anser vara ett basbehov för individer och hushåll, används både kvalitativa och kvantitativa undersökningar. De kvalitativa undersökningarna genomförs med hjälp av fokusgrupper. De kvantitativa undersökningarna genomförs som webbundersökningar, där datainsamlingen ska vara representativ för målgrupperna avseende kön, utrikesfödda, ålder och region.

Dessutom tar vi del av motsvarande beräkningar som görs i Norge och Finland.

3.3 Hushållstyper

Beräkningarna ska kunna användas för hushåll av olika storlek med olika sammansättning av ålder och kön. I våra publikationer och i Budgetkalkylen anges dock könsneutrala kostnader som är ett genomsnitt av kostnaden för flickor och pojkar, kvinnor och män. Detaljerade beräkningar utifrån ålder och kön kan efterfrågas hos Konsumentverket eller hämtas på Konsumentverkets webbplats.

Inom de individuella budgetposterna livsmedel, kläder och skor, personlig hygien samt fritid och lek finns beräkningar för olika ålderskategorier från noll år och upp till vuxen ålder. I posterna livsmedel, kläder och skor och personlig hygien antas behovet, och därmed kostnaderna, vara beroende av kön från elva års ålder. Vi har bedömt att behovsunderlaget för barn under elva år är detsamma oavsett kön. Budgetposten fritid och lek beräknas lika oavsett kön för respektive åldersgrupp.

Inom de hushållsgemensamma utgiftsposterna varierar kostnaderna beroende på hushållsstorlek. Beräkningar görs för en person och upp till sju personer. Vid behov av beräkningar för hushåll med fler än sju personer, kan beloppet ökas med skillnaden i kostnad mellan sex och sju personer, för varje ny person i hushållet.

För utgiftsområdena hemutrustning, hemförsäkring och förbrukningsvaror har bostadsstorleken betydelse för beräkningarna. I hushåll med flera personer har vi räknat med kostnader för två vuxna med upp till fem barn. Vi har räknat utifrån följande bostadsstorlekar i hyreslägenhet:

- 1–2 personer, 2 rum och kök, 60 kvm.
- 3 personer, 3 rum och kök, 70 kvm.
- 4–5 personer, 4 rum och kök, 90 kvm.
- 6–7 personer, 5 rum och kök, 110 kvm.

3.4 Övriga antaganden och utgångspunkter

Kostnadsbeloppen ska kunna göra det möjligt för hushållen att fungera både på kort och på lång sikt. Beräkningarna visar utgiften för en artikel, uppdelad som kostnad per månad baserat på hur länge artikeln förväntas hålla.

För varor som har en längre användningstid på flera år och som köps sällan har vi räknat med att man varje månad sätter av pengar så att man senare kan köpa en ny vara. I posterna övrig barnutrustning, hemutrustning och kläder och skor finns ett stort antal sådana sällanköpsvaror.

För samtliga poster antas att hushållen:

- bor i lägenhet i flerbostadshus med gemensam tvättstuga.
- är av olika storlek och familjesammansättningar.
- ska kunna behålla en rimlig standard både på kort och på lång sikt.
- har familjemedlemmar som är friska och utan funktionsnedsättningar som innebär extra kostnader.
- använder vanligt förekommande varor och tjänster som köps nya.
- i rimlig mån tar hänsyn till miljön vid val av varor och tjänster, inköpsmängder och användningstider.
- tar hänsyn till säkerhetsaspekter vid val av produkter och tjänster.
- köper varor och tjänster som i övervägande del finns i butiker och butikskedjor som är vanliga i Sverige.
- har begränsad tid för hushållsarbete, hushållet köper bröd och en mindre del hel- eller halvfabrikat.

3.4.1 Fysisk aktivitet

Konsumentverkets beräkningar utgår från att alla individer ägnar sig åt fysisk aktivitet. Kostnader för detta kan skilja sig mycket åt beroende på aktivitet. Beräkningarna utgår från att man är aktiv hela året och inom sporter som är vanligt förekommande. Konsumentverket har beräknat kostnaden för att spela innebandy och fotboll eller gå på gym. De yngre barnen går i simskola.

3.4.2 Miljöhänsyn

Med tanke på den privata konsumtionens miljöeffekter försöker vi att i rimlig utsträckning ta hänsyn till miljöaspekter vid valet av produkter i beräkningarna. Detta kan vi göra inom de budgetposter där miljömärkta varor är vanliga som till exempel personlig hygien, förbrukningsvaror och i någon mån inom kläder och skor. För andra varor, till exempel hemutrustning såsom möbler, husgeråd, tv med mera, är det svårare att finna miljövänliga varor som uppfyller våra antaganden om lättillgänglighet och skäligt pris. Miljöprodukter inom dessa konsumtionsområden är antingen sällsynta eller dyra.

3.5 Urval

Konsumentverkets beräkningar utgår från några av hushållens vanligaste utgiftsområden. Detta gäller både för individuella och för hushållsgemensamma kostnader.

3.5.1 Individuella kostnader

- livsmedel
- personlig hygien
- kläder och skor
- fritid och lek
- mobiltelefon
- barn- och ungdomsförsäkring
- övrig barnutrustning.

3.5.2 Hushållsgemensamma kostnader

- förbrukningsvaror
- hemutrustning
- medietjänster
- internet- och mobilabonnemang
- hemförsäkring
- hushållsel
- vatten och avlopp.

3.6 Beräkningsmetod

Konsumentverket bedömer vilka varor och tjänster som ska ingå och representera en rimlig konsumtion i varje utgiftsområde. Vid valet av produkter utgår vi från:

- Olika behov som behöver tillgodoses inom respektive personkategori och hushållsstorlek.

- Aktiviteter och beteenden som är vanliga inom de olika områdena för att uppfylla de olika behoven.
- Information och statistik om hur stor andel personer av olika åldrar och kön som använder eller äger varan eller tjänsten.
- Olika hushålls uppfattning om rimlighet i att äga eller använda varan eller tjänsten, användningstid och mängd.
- Att alla produkter köps in nya, alltså inte begagnade, med undantag för cyklar till barn och ungdomar.
- Att i möjlig mån välja produkter som har minst miljöpåverkan.

3.7 Avgränsningar

I beräkningarna ingår inte kostnader för hushållens övriga konsumtionsutgifter, som exempelvis:

- boende, hyra och uppvärmning
- transporter
- tand- och sjukvård, förutom en årlig tandundersökning
- samhällsservice såsom barn- eller äldreomsorg
- utbildning
- semester
- ökade kostnader vid storhelger såsom jul och påsk
- hotell, café- eller restaurangbesök
- alkoholhaltiga drycker och tobak
- presenter med mera.

3.7.1 Övriga kostnader som inte ingår

Begagnade varor

Begagnade varor ingår inte i beräkningarna eftersom varuutbud, kvalitet och återstående användningstid troligen varierar mycket. I våra beräkningar måste en vara med viss funktion och viss kvalitet kunna gå att köpa, till åtminstone ungefär samma pris, i en stor del av Sverige. Detta för att beräkningarna ska kunna vara så generellt användbara som möjligt. Att beräkna återstående användningstid på begagnade varor är problematiskt. Undantaget är cyklar till barn och ungdomar.

Gåvor eller arv

I beräkningarna ingår inte att hushållen ärver eller får olika produkter som gåva. Arv skulle främst kunna gälla yngre barn när det gäller exempelvis kläder, leksaker, böcker och sportutrustning. Vi saknar tillräckliga kunskaper om hur vanligt det är att olika produkter ärvs eller tas emot som gåva, men vi vet att alla inte har möjlighet att ärva. Även om man har flera barn är det inte självklart att produkter ärvs. Det kan bero på att barnen är av olika kön eller att storleken inte passar när det är säsong. Den beräknade användningstiden för varorna är i flera fall så lång att det troligtvis inte går att räkna med återanvändning i någon större utsträckning.

Extra kostnader för livsmedel

I kostnaderna ingår inte eventuella merkostnader för livsmedel under storhelger som exempelvis jul, nyår, påsk och midsommar. Vi har heller inte anpassat beräkningarna för att ha gäster eller för att själv vara bortbjuden.

Speciella fritidsintressen

I beräkningarna har vi inte tagit med kostnader för speciella fritidsintressen som exempelvis ridning, golf, husdjur, semester och liknande. Det finns många olika fritidsaktiviteter med stor variation i kostnader. I många fall innebär dessa kostnader högre belopp som inte bedöms ingå i ett basbehov.

Bosättningskostnader

Beräkningarna görs utifrån ett redan möblerat och inrett hem, där artiklar byts ut först när de är förbrukade. Sparande för boende till vuxna barn som flyttar hemifrån ingår inte.

3.8 Individuella kostnader

I denna kategori ingår kostnader som är personanknutna och som beräknas utifrån olika ålderskategorier och kön. De individuella kostnaderna redovisas med en genomsnittskostnad för flickor och pojkar, kvinnor och män. Mer detaljerade uppgifter kan efterfrågas från Konsumentverket eller hämtas som öppna data.

3.8.1 Livsmedel

Beräkningarna för livsmedel visar hur mycket en näringsriktig och varierad matsedel med viss klimat- och miljöhänsyn, kan kosta för olika åldrar och kön. Kostnaderna beräknas utifrån de livsmedel som ingår i Konsumentverkets matsedel för 30 dagar.

I matsedlarna ingår frukost, lunch, middag och tre mellanmål per dag. Innehållet bygger på vanliga, näringsriktiga och prisvärda maträtter. Det är övervägande del hemlagad mat och en liten mängd hel- och halvfabrikat, då vi utgår från att hushållen har begränsad tid för matlagning och bakning.

Eftersom många äter lunch utanför hemmet har två alternativ för livsmedelskostnaderna beräknats:

- Kostnaderna bygger på att alla måltider tillagas hemma.
- Kostnaderna bygger på att all mat, förutom lunch på vardagar, tillagas hemma. Kostnader för lunch under vardagar ingår inte i beräkningarna. Barn och ungdomar som går i skolan får mat på förskolan eller skolan och vuxna äter lunch på restaurang eller köper med sig mat.

För ytterligare information om Konsumentverkets matsedel och kostnadsberäkningar hänvisar vi till underlagsrapport 2025:4 Konsumentverkets matsedel.

3.8.2 Personlig hygien

Utgiftsposten för personlig hygien innefattar varor och tjänster som behövs för olika åldrar och kön, för att hålla sig ren och fräsch och för att vårda sin kropp. Här finns

bland annat tvål, tandborste, hudkräm, solskyddsmedel, blöjor och mensskydd. Förutom detta ingår även kostnader för exempelvis hårklippning, rakapparat och en mindre del hårprodukter och kosmetika. Dessutom ingår kostnaden för en basundersökning hos tandläkare, en gång per år för vuxna.

Inom området personlig hygien varierar behovet av produkter och mängder efter ålder och för ungdomar och vuxna även efter kön. I beräkningarna har vi valt miljömärkta varor i de fall de är de vanligaste produktvarianterna och eventuell merkostnad är rimlig.

3.8.3 Kläder och skor

Kostnaderna ska täcka årsbehovet av kläder och skor som används under olika årstider, för vardag och för något festligare tillfälle. Dessutom ska beräkningarna täcka kostnader för kläder avsedda för vanliga sport- och fritidsaktiviteter. Utöver detta har vissa tillbehör tagits med, såsom reflexer, portmonnä, paraply, armbandsur och väskor. Ryggsäckar för barn och skolungdomar ingår också.

Eftersom behovet av kläder och skor skiljer sig mellan olika åldrar och kön, görs beräkningar för barngrupper upp till och med 17 år och för vuxna män och kvinnor från 18 år. För barn till och med tio år görs prisinsamlingen för samma kläder för båda könen. Vi har utgått från att de flesta kläder inte skiljer sig så mycket mellan flickor och pojkar och att priserna för de plagg som är olika ligger i ungefär samma prisklass.

Antal artiklar

För bedömningen av antalet plagg och skor av skilda slag som behövs för respektive personkategori, har vi bland annat gjort antaganden om hur ofta olika kläder byts samt att hushållet tvättar minst en gång i veckan.

Kvalitet

Kläderna som ingår i beräkningarna ska vara lättskötta, tåla maskintvätt och inte kräva mycket arbete efter tvätt.

Användningstid

Vid beräkningen av användningstiden för produkterna tar vi hänsyn till mängden och kvaliteten på de kläder och skor som ingår. Vi antar ett normalt slitage. När det gäller barnkläder och skor tar vi även hänsyn till hur snabbt barn växer. Konsumtionen av kläder och skor behöver minska utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Kläder och skor behöver i större utsträckning användas tills de är utslitna. Användningstiden för vuxna är därför relativt lång.

3.8.4 Fritid och lek

I denna utgiftspost ingår vanliga fritidsaktiviteter och produkter som behövs för att utföra dem. I beräkningen har vi tagit med inom- och utomhusaktiviteter, viss motion, kultur och sysselsättningar som utförs ensam eller tillsammans med andra. När det gäller utomhusaktiviteter ingår produkter för både sommar- och vinterbruk. Aktiviteterna, och därmed produktvalet, skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Valet av aktiviteter har gjorts utifrån kunskaper om barns behov samt undersökningar och

statistik¹ om vad människor i skilda åldrar ägnar sig åt på fritiden. Vi har också tagit hjälp av fokusgrupper angående val av produkter och aktiviteter som anses nödvändiga och som är vanligt förekommande för ett bra vardagsliv.

För yngre barn gäller kostnaderna varor och tjänster som behövs för deras utveckling och stimulans. Förutom leksaker har vi exempelvis tagit med spel, pussel, ritsaker, böcker och cykel. Då det gäller besök på bio och simhall etcetera har vi utgått från att barn i de yngre åldersgrupperna har en medföljande vuxen. När det gäller cyklar för barn har vi antagit att man köper begagnade. Att vi inte beräknar kostnader för nya cyklar inom dessa åldersgrupper beror på att cyklar är dyra och att de har en längre livstid än vad barn som växer kan nyttja.

För äldre barn och vuxna ingår kostnader för vanliga sysselsättningar i olika åldrar, såsom att läsa böcker, lyssna på musik, gå på bio, disco eller dans och att motionera. Bland annat ingår cykel, gym- och simhallsbesök. Även om samma aktivitet och produkt tagits med i flera åldersgrupper har vi tagit hänsyn till att det kan finnas behov av olika varianter och antal av produkten, beroende på vilken ålderskategori det handlar om.

Samma kostnader för båda könen

Beräkningar av fritidskostnader är endast uppdelat utifrån ålder. Alla behöver motion, avkoppling och stimulans och det är inte rimligt att det ska kosta olika utifrån kön.

3.8.5 Mobiltelefon

Vi räknar med att alla personer från åtta års ålder har en egen mobiltelefon. Kostnaden för själva mobiltelefonen ligger på individnivå. I beräkningarna ingår en enklare och billigare smart telefon för barn mellan 8 och 14 år, och en lite dyrare för äldre åldersgrupper. Kontantkort har ersatts med familjeabonnemang och kostnaden för det ligger på hushållsnivå.

3.8.6 Barn- och ungdomsförsäkring

I samarbete med Konsumenternas Försäkringsbyrå tar vi fram kostnadsbelopp för sjuk- och olycksfallsförsäkring för barn och ungdomar. Alla barn som går i förskola eller skola har en olycksfallsförsäkring via kommunen som gäller under skoltid och under vägen till och från skolan. Hur omfattande försäkringen är skiljer sig åt mellan kommunerna och oftast gäller den inte på fritiden. Konsumentverket har därför räknat med en försäkring som avser olycksfall under fritid samt sjukdom.

3.8.7 Övrig barnutrustning

I posten övrig barnutrustning ingår de artiklar som behövs för att ta hand om barnet de första åren till exempel barnvagn, säng med tillbehör för att bädda, skötbord, bilbarnstol med mera.

¹ Hämtat från bland annat Ungdomsstyrelsen, SCB, Statens kulturråd, Riksidrottsförbundet, Ungdomsbarometern, Mediebarometern.

3.9 Hushållsgemensamma kostnader

I denna kategori ingår kostnader som används av flera personer i ett hushåll. De utgiftsområden som beräknas utifrån antal personer i hushållet är

- förbrukningsvaror
- hemutrustning
- internet- och mobilabonnemang
- övriga medietjänster
- hemförsäkring
- hushållsel
- vatten och avlopp.

3.9.1 Förbrukningsvaror

Posten förbrukningsvaror täcker kostnader för en mångfald av dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet samt av kläder och skor. Vid valet av produkter har vi utgått från skilda aktiviteter i hushållen där förbrukningsvaror behövs, såsom viss hantering av livsmedel, rengöring av hemmet, tvätt av kläder och andra textilier, skopputsning etcetera.

Störst andel av kostnaderna i denna utgiftspost står toalett- och hushållspapper samt tvättmedel för. Förbrukningsvaror omfattar även kostnader för ett flertal andra produkter såsom batterier, ledlampor, pappersservetter, stearinljus med mera. Vi har i möjligaste mån valt produkter som antingen är miljömärkta eller inte alltför miljöbelastande, till exempel ingår inte sköljmedel och som rengöringsmedel används såpa. Även vid beräknad förbrukning av varorna, har vi tagit hänsyn till miljöeffekter genom att anta en måttlig åtgång. Toalett- och hushållspapper är oblekt miljömärkt returpapper.

3.9.2 Hemutrustning

I budgetposten hemutrustning ingår kostnader för olika slags produkter som behövs för ett stort antal ändamål exempelvis för att laga mat, äta, umgås, sova, förvara saker, rengöra och vårda kläder, inventarier eller bostad etcetera. Konsumentverket har delat in denna omfattande utgiftspost i flera delposter:

- möbler och armaturer
- hemtextilier
- radio, TV, dator m.m.
- laga mat
- duka
- rengöra
- underhålla
- övrigt.

De produkter som ingår i budgetposten hemutrustning är i de allra flesta fall sällanköpsvaror med användningstider över ett år. Användningstiderna, liksom mängderna, kan variera efter hushållsstorlek. För vissa produkter är dessutom behovet beroende av antalet rum i bostaden till exempel taklampor, gardiner och mattor.

Vi har i denna utgiftspost även räknat med att hushållen ibland har gäster och därför utökat antalet tallrikar, bestick och stolar. Även en gästsäng ingår i kostnaderna.

Eftersom hushållen antas bo i lägenhet i flerbostadshus med gemensam tvättstuga, finns inte tvättmaskin, torktumlare etcetera med i kostnadsbeloppen. Trädgårdsredskap, utemöbler och större verktyg ingår inte heller i beräkningarna.

Möbler och armaturer

Kostnaderna gäller för speglar, armaturer och möbler som behövs för att sova, äta, läsa, umgås, ha gäster etcetera. Dessutom ingår olika möbler för förvaring. En stor del av månadskostnaderna består av soffa och säng för vuxna.

Laga mat

I den här posten ingår utrustning för förberedelser, tillagning och förvaring av mat. Vi har till exempel räknat med kostnader för husgeråd, kaffebryggare, brödrost, elvisp, mikrovågsugn. För hushåll med tre eller fler personer ingår också matberedare. Vi har även räknat med en baskokbok.

Duka

Beräkningarna för denna delpost innefattar den utrustning som behövs för att servera, äta och dricka vid olika måltider.

Hemtextilier

Här ingår handdukar, badlakan samt bäddutrustning, dukar, gardiner, rullgardiner, mattor med mera. En stor del av månadskostnaderna utgörs av bäddutrustning.

Rengöra och underhålla

I dessa båda delposter finns produkter som krävs för vård av kläder, skor, inventarier och bostad. Här ingår kostnader för städutrustning, strykjärn, olika verktyg etcetera.

Radio, tv, dator m.m.

Kostnaderna omfattar bland annat radio, TV, dator och surfplatta. För alla hushåll ingår dessutom en spelkonsol.

Övrigt

Beräkningarna för delposten övrigt innefattar sådana varor som inte naturligt hör hemma under någon annan post. Här ingår exempelvis termometer, brandvarnare, stega, vas, förlängningssladd och julgransutrustning med mera.

Dessutom har vi här placerat varor som skulle kunna höra till en post för individanknuten konsumtion som till exempel hårtork och resväska. Men då skulle antalet av dessa produkter bli för stort för att motsvara en rimlig konsumtion, om samtliga personer som använder dem i en familj skulle ha ett eget exemplar.

3.9.3 Internet- och mobilabonnemang

Bredband ingår med hastigheten 100 Mbit/s. För hushåll som är större än en person har vi räknat med ett familjeabonnemang.

3.9.4 Övriga medietjänster

Kostnader för abonnemang av streamingtjänster för musik, film och TV ingår i budgetposten medietjänster. Beräkningen omfattar också kostnader för en helårsprenumeration på en digital version av en dagstidning.

3.9.5 Hemförsäkring

Beräkningarna gäller för hushåll i hyreslägenhet boende i en mellanstor stad. Kostnaderna baseras på de fyra största försäkringsbolagens premier för försäkringsbelopp och har tagits fram i samarbete med Konsumenternas Försäkringsbyrå. Premierna avser en vanlig hemförsäkring, där rättsskydd, reseförsäkring, ansvarsförsäkring och allrisk ingår.

Våra beräkningar utgår ifrån följande bostadsstorlekar för hushåll med:

- 1 person, 2 rum och kök, cirka 60 kvm
- 2 personer, 2 rum och kök, cirka 60 kvm
- 3 personer, 3 rum och kök, cirka 70 kvm
- 4–5 personer, 4 rum och kök, cirka 90 kvm
- 6–7 personer, 5 rum och kök, cirka 110 kvm.

3.9.6 Hushållsel

Kostnader för hushållsel beräknas för olika hushållsstorlekar och gäller för elanvändning i lägenhet. I posten hushållsel ingår exempelvis elkostnaden för belysning, kyl och frys, matlagning, TV och dator. Kostnaderna baseras på beräkningar och mätningar av elanvändningen som Energimyndigheten genomfört. Elpriset grundas på statistik från SCB.

3.9.7 Vatten och avlopp

Kostnaden för vatten och avlopp beräknas för olika hushållsstorlekar och gäller för vattenanvändning i lägenhet. Vattenanvändning vid personlig hygien, wc, disk samt mat och dryck ingår. Vattenanvändningen har beräknats utifrån uppgifter från Svenskt Vatten. Därifrån hämtas även uppgifterna om vatten- och avloppstaxan.

4 Prisinsamling

För att beräkningarna ska vara giltiga i så stor del av landet som möjligt, prismäter vi huvudsakligen hos rikstäckande försäljningskedjor som i stort sett har samma sortiment och priser i sina butiker. Inköpsställena ska återspegla hushållens faktiska butiksväl samt ha rimlig prisnivå. Därför ingår främst större vanliga butikskedjor.

För produkter som inte kan prismätas i butikskedjor, exempelvis hårklippning, besök i simhall och teater, genomför Konsumentverket en prisinsamling på några tätorter som representerar olika ortsstorlekar och geografiska lägen i Sverige. Prisinsamling av premieavgifter för barn- och ungdomsförsäkring samt hemförsäkring sker med hjälp av Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Insamling av priser

Det är vanligtvis ordinarie priser som samlas in. Undantag gäller dock för livsmedel, radio, TV, dator etcetera. Dessa varor förekommer så ofta till nedsatta priser som är betydligt lägre än de ordinarie, att vi har valt att använda extrapriset.

Merparten av prisinsamlingen sker på nätet eftersom de flesta butiker har webbsidor med prisinformation.

De år som inte faktiska prismätningar görs, justeras priserna utifrån delkonsumentprisindex, (del-KPI) från SCB. Utöver KPI lägger vi till en prognosfaktor för prisutvecklingen för det kommande året. Prognosfaktorn tar Konjunkturinstitutet fram. Kostnadsbeloppen för de olika budgetposterna och person- och hushållsgrupperna avrundas slutligen till jämna tiotal kronor.

Barn och ungdomsförsäkring

I samråd med Konsumenternas Försäkringsbyrå har vi beräknat en genomsnittskostnad för barnförsäkringar utifrån tre av de större försäkringsbolagens prislistor med ett försäkringsbelopp på 30 gånger prisbasbeloppet.

Hushållsel och vatten och avlopp

Prisstatistik om hushållsel hämtas årligen från SCB. Uppgifter om vatten- och avloppstaxan hämtas årligen från Svenskt Vatten.

Konsument
verket • KO

Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon: 0771 - 525 525. [konsumentverket.se](https://www.konsumentverket.se)